

[Rimstad.]

lighed det i dette tilfælde drejer sig om. Da jeg ved første behandling af det foreliggende lovforslag kritiserede det hastværk, som den tidligere undervisningsminister Jørgen Jørgensen havde med at få denne såkaldte folkegave igennem før sin deltagelse i et eller andet universitetsjubileum i Reykjavik, blev jeg fra radikal side angrebet for at insinuere, at gaven skulle anvendes ved denne højtidelighed. Måske kan det ærede medlem hr. Dupont oplyse mig om, hvilken højtidelighed han hentyder til. En højtidelighed af en eller anden art må det ærede medlem jo sigte på, ellers er hans meget stærkt understregede sammenligning helt meningsløs.

Da den socialdemokratiske regering i efteråret 1964 genfremsatte lovforslaget om at fratage Det arnamagnæanske Institut en stor del af dets ejendom og udlevere denne del til universitetet i Reykjavik, var vi mange, der efter den fornyede førstebehandling troede, at man inden for regeringspartiet var i færd med at besinde sig. Den ærede socialdemokratiske ordfører gav udtryk for ønsket om en nærmere undersøgelse af det foreliggende materiale, og den højtærede undervisningsminister stillede en grundig udvalgsbehandling i udsigt, bl. a. indeholdende en forhandling med videnskabsmændene. Med den afgivne betænkning i hånden er vi i dag i stand til at skønne over, hvor langt disse udtalelser kunne bære. Det er vist ikke for meget sagt, at man havde gjort klogt i overhovedet ikke at lægge noget som helst i dem. Med et moderne, men ganske godt karakteriserende slangudtryk var de „almindelig øregas“, at vurdere på linje med det afsnit i flertallets udtalelse i betænkningen, hvori det hedder:

„Flertallet forstår de følelser, der næres af danske videnskabsmænd, som igenem årene har beskæftiget sig med forskning af håndskrifterne. Det er flertallets opfattelse, at der under de nye vilkår kan tilvejebringes et inspirerende og befrugtende samarbejde, hvorved den samlede forskning af håndskrifterne styrkes.“

Disse smukt formede, men aldeles intetsigende forhåbninger, udtalt af dem, der på trods af en næsten enig videnskabs protest nu vil sætte deres vilje igennem, får mig til alt for tydeligt at minde hin gamle

englænder, der først formulerede sætningen om, at flertallet altid har uret.

Inden for vort parti ønskede vi, at denne sag måtte blive afgjort på et rent sagligt grundlag. Med en enkelt undtagelse har vi derfor undladt enhver følelsesbetonet agitation, hvor fristende den end kunne være. Vi har stadig fremhævet, at vi kun var i stand til at følge grundlovens bud og videnskabens tarv i denne sag og derfor måtte erklære os som modstandere af en udlevering. Vort standpunkt har vi taget, fordi folketinget hverken må bryde grundlovens ord eller gå imod dens ånd, hvor det gælder ejendomsretten, og fordi folketinget på dette område ikke har og ikke kan have den sagkundskab, som er forudsætningen for en bedømmelse af, hvad der tjener videnskaben bedst. Hvis flertallet foranlediger en udlevering, begår det en betydelig uret over for den danske videnskab, der her med rette kan føle sig behandlet særdeles respektløst, men flertallet begår også uret over for et betydeligt mindretal i denne sal, netop fordi dette mindretal ønsker en saglig behandling af stridsspørgsmålet, hvor flertallet kun kan tilbyde en følelsesmæssig. For vort parti var det en tilfredsstillelse i den afgivne betænkning at bemærke det konservative folkepartis holdning, som på trods af den helt forkludrede behandling, som dette lovforslag indtil nu har været genstand for fra flertallets side, var præget af den saglighed, som vi efterlyser.

Vi forstår til fulde inden for vort parti, hvad disse håndskrifter betyder for det islandske folk, der omfatter dem med en national ærbødighed, som simpelt hen er enestående; men dette forhold kan ikke berettige til forventninger om, at en dansk regering og et dansk folketing skal gøre brud på vedtagne love og brud på de hensyn, som vi, landets ledelse, skylder videnskaben og forskningen. Det islandske folk og dets ledere synes imidlertid alligevel at nære disse forventninger, der sidst kom til udtryk gennem det afslag, som en islandsk minister har givet på et dansk ønske om forhandlinger om denne såkaldte gaves omfang og form gennem repræsentanter for det danske folketing. Dette afslag fortæller en del om arten af de forventninger, man i Island ønsker indfriet af den danske regering og af folketinget. Denne indstilling bør